

Pleiv catolica-romana da Lumnezia

Radunonza dalla pleiv catolica-romana da Lumnezia

PROTOCOL

**Radunonza dalla pleiv catolica-romana da Lumnezia
mesjamna, ils 15 da mars 2023 allas 20.00 uras en casa da scola ad Uors**

Tractandas:

1. Beinvegni ed avertura
2. Elecziun dils dumbravuschs
3. Approbaziun dil protocol dils 18.05.2022
4. Rapport annual dil president
5. Presentaziun ed approbaziun dil quen e dalla bilanza 2022
6. Presentaziun ed approbaziun dil preventiv e dallas investiziuns 2023
7. Fixar il pei da taglia per 2024
8. Habitaziun La Muota a Lumbrein
 - a) orientaziun davart il project da sanaziun
 - b) damonda per in credit
9. Elecziuns per il temps d'uffeci 2024-2026
10. Revisiun parciala dil reglament da salarisaziun
11. Diversas comunicaziuns
12. Varia

Presenza: 30 personas

Perstgisas: Serafin Caviezel, Pieder e Heidi Arpagaus, Giuliana Collenberg

1. Beinvegni e avertura

Ad ura fixada arva il president Alexander Casanova la 6. radunonza da pleiv cun in cordial beinvegni a sur Dirk e tut ils presents en casa da scola ad Uors. Ei legra il president d'astgar menar tras la radunonza da pleiv per la secunda gada ad Uors/Suraua. El engrazia a tut ils presents per igl interess per ils fatgs da nossa pleiv e ch'els prendan part alla radunonza.

Suenter la presentaziun dalla gliesta da tractandas vegn quella approvada unanimamein.

2. Elecziun dumbravuschs

Sco dumbravuschs vegnan Bea Derungs e Ciril Collenberg eligi unanimamein.

3. Approbaziun dil protocol dils 18 da matg 2022 a Cumbel

Il protocol dalla radunonza da pleiv dils 18 da matg 2022 ha saviu vegnir cargaus giu dalla pagina d'internet. Supplementaramein ei vegniu mess a disposiziun entgins exemplars dil protocol all'entrada dalla sala.

Il presents giavischan buca la prelecziun dil protocol, ei dat era neginas remarcas tier il protocol, aschia che quel vegn approbaus unanimamein alla fin dalla radunonza.

4. Rapport annual dil president

All'entschatta dil rapport annual vegn seregurdau dils defuncts ord nossa pleiv cun far ina minuta da silenzi.

Solèr Christian, Vrin
 Collenberg Gion Martin, Lumbrein
 Capaul Arthur, Lumbrein
 Caminada-Capeder Maria Tresa, Lumbrein
 Capaul Christan, Lumbrein
 Cahenzli Hildegard, Cumbel
 Elvedi-Arpagaus Antonia, Cumbel
 Furger Glieci, Cumbel
 Elvedi-Caduff Balzer, Cumbel
 Caduff-Arpagaus Alfonsina, Cumbel
 Arpagaus Stefan, Camuns
 Casanova-Derungs Monica, Surcasti
 Capaul Gieri, Tersnaus

Igl onn 2022 ei la suprastonza sentupada a 7 sesidas e diversas uatgas per rugalar las fatschentas da nossa pleiv e nossas pervendas. La suprastonza ha decidiu da comprar 5 candalabers per candeilas pintgas. Ils candalabers ein concepì aschia ch'ìl fullin dallas candeilas vegn filtraus ed evitescha cheutras che mirs e preits vegnan ners. Sin damonda dalla fundaziun da Cultura Lumnezia per ina contribuziun da sustegn, decida la suprastonza da sustener l'ediziun dil cudisch «Cultira e Cultura» cun ina summa da frs 1'500.00. Plinavon ha la suprastonza decidiu da schar restaurar la caplutta avon baselgia a Camuns entras il restauratur Beat Fischer. Las plattas sil sem clutger a Camuns ein vegnidas francadas daniev. A Peiden havein nus surdau lavurs da manteniment vid las slondas dil tetg clutger dalla baselgia. Ella baselgia da Sogn Martin a Lumbrein ei vegniu remplazzau entginas cazzollas che glischan ora ils altars. A Sogn Giusep, Surcasti, eis ei stau da modernisar il pilotadi dil tuchiez.

Ils capluts da s. Antoni ed il caplut da s. Paul a Camuns ein vegni restaurai entras ina persuna privata. Damai che la restauraziun da quels capluts ei vegnida pli cara che previu, ha la pleiv decidiu d'alzar la summa da sustegn sin frs 2'000.00.

Ils 19 d'october han luvriers dalla firma Grüningen da Domat entschiet a montar reflecturs da mesiraziun vid la baselgia a Peiden. En tut ei vegniu montau rodund 40 reflecturs. Duront 5 onns vegn mesirau ils moviments dalla baselgia. Sin fundament dil svilup e moviment san ins prender las dretgas decisiuns nua

e cu ch'ins fa lavurs da manteniment. Per quella caussa havein nus giu cussegl digl architect Michelle Vasella ed in geolog da construcziun Palacido Perèz.

La stad vargda ein las davosas lavurs da renovaziun vid la caplutta da s. Roc a Lumbrein vegnidas terminadas. Ils 28 d'uost ei stau in survetsch divin ella caplutta e silsunter in apert per ils donaturs e benefactors. A Vrin ella casa Ghalli ei vegniu fatg reparaturas e remplazzau ina pegna ed ina maschina da lavar. Sunter haver constatau in miserabel uorden ella habitaziun en posses dalla pleiv a La Muota a Lumbrein ei vegniu visau il contract cun igl affitader sin fin december.

Persunal dalla pleiv

Entschatta avrel 2022 ha la secretaria Yvonne Bundi-Bass entschiet en siu pensum da lavur sco nova secretaria da nossa pleiv. Ella ha surpriu il post dil secretariat da Fidel Arpagaus ch'ei staus responsabels per il secretariat dapi la reuniun dallas pleivs.

Sunter che Onna Turté Capaul da Tersnaus ha giu demissionau suenter varga 20 onns sco responsabla per il schubergiar la baselgia, ei la piazza vegnida scretta ora. Sin igl insert ha negin s'annunziàu. Per nies cletg ei Martina Deplazes-Derungs da Surcasti stada prompta da surpender, sper il schubergiar la baselgia da s. Luregn e la caplutta da s. Catrina era la baselgia a Tersnaus.

Cun l'entschatta dalla stad ha Marianne Derungs-Loretz remess siu uffeci sco calustra a Camuns. Marianne haveva giu empermess da segidar cun nus mo duront il temps transitoric e far part alla gruppa da calusters Suraua. Cun entschatta da settember havein nus saviu pledir Leo Derungs sco niev caluster per Camuns.

Sunter 4 onns en uffeci ha Jana Caminada-Schenkova visau la piazza da calustra per Vrin. Sunter entgins discuors cun Serafin Caviezel eis el sedeclaus prompts da surpender il post da caluster per la baselgia parochiala da Vrin cun entschatta uost.

Dapi igl onn 2003 ei Regula Caviezel-Casanova da Vrin stada cattada per schubergiar la baselgia a Vrin. En ina brev ha ella visau sia piazza sin fin november. Muort sanadad han ella e siu um Geronas gia calau la fin d'october. Cun Genoveva Capeder da Vrin/Nussaus eis ei reussiu a nus d'occupar quella piazza sin entschatta november.

Leonora Caminada da Vrin ha remess siu uffeci sco lectura per Vrin sin la fin digl onn. Duront varga 20 onns eis ella stada prompta da segidar cun leger las lecziuns e las supplicas.

A tuts ils funcziunaris sura numnai vulein nus admetter in grond Dieus paghi per tut lur prestau.

Festivitads en nossa pleiv

Cun ils 10 da fevrer 2022 ei vegniu aboliu igl obligatori da purtar mascrinas ellas scolas ed ella publicitad. Per tuts ina gronda levigiera. Aschia havein nus saviu menar tras tut nossas festivitads ecclesiasticas senza restricziuns.

Ils 24 d'avrel ha giu liug la dumengi'alva a Lumbrein cun 11 premcommunicants. Sur Dirk e sur Peter han celebrau il survetsch divin en ina baselgia beinemplenida. Il chor mischedau Vignogn ha accumpignau la messa e la societad da musica Lumbrein ha sunau entgins tocs duront igl apert en halla da gimnastica.

Ils 29 da matg ei stau Creisma cun igl uestg Josef Maria Bonnemain a Vella/Pleiv. 14 confirmants dalla 5. e 6. classa, lur confamiliars, padrins e madretschas han priu part alla messa festiva. Il chor mischedau Vignogn ha cantau, igl apert ha la Pleiv Lumnezia miez organisau. Igl uestg Josef Maria Bonnemain ha celebrau ina biala e digna messa e quei per la gronda part en lungatg romontsch. Igl ei stau l'emprema viseta en Lumnezia dil nivevegju uestg da Cuera, ch'ei dapi prest in onn en uffeci. L'elecziun dil niev uestg Josef Maria Bonnemain ha procurau ch'igl ei vegniu empau pli ruasseivel entuorn la diocesa e nossa baselgia. Ad il niev elegiu uestg attestan ins d'esser aviarts per il dialog, el ei habels da far punts e da reunir enstagl da polarisar e sparter.

Cun devoziun e pietad ein era nossas perdanonzas vegnidadas menadas tras els differents vitgs. Suentar la messa e processiuin ha puspei giu liug il gentar communabel a Camuns. A Cumbel ei seformau in chor viril ad hoc per accompagnar e sustener il cant duront messa e processiuin ed a Lumbrein ei la processiuin en favur dalla Nossadonna dallas dolurs curdada ell'aua, damai ch'ei ha pluschignau igl entir avonmiezdi. Il chor mischedau Suraua ha cantau duront messa.

Diversas decisiuns

Il matg ha giu liug ina sentupada cun la direcziun da scola Elisabeth Lorez e Claudia Cabalzar. A caschun da quella sentupada havein nus stuiu prender enconuschientscha che la direcziun da scola ha decidiu ch'ina devoziun per la finiziun e per l'entschatta digl onn da scola seigi buca giavischada pli. Trumpai e consterni da quella decisiun zinica havein nus denton insistiu sin ina devoziun per la fin digl onn. In per patratgs d'engraziament arisguard la pandemia e l'uaira ella ukraina fussen bein raschun dad era astgar saver urar da cuminonza cun ils affons. Nies giavisch ei buca vegnius edemplius. La cummissiun catechetica ha denton elaborau in niev concept per menar tras devoziuns e projects da scola duront igl entir onn da scola.

Il meins matg ei il codex da cumportament digl uestgiu da Cuera vegnius publicaus. Prevenziun va tier a nus tuts, prevenziun entscheiva gia tier ils responsabels en tuts ils gremiums dalla baselgia. Ussa vala ei era da mirar che quei codex vegn tenius en.

A Cumbel ei il santeri vegnius renaturalisau per part cun in bi pastget. A Lumbrein ei il crap dalla fossa communabla vegnius tschentaus, cheu setracta ei d'in crap da marmor dall'Alp Serenastga. A Vrin ei vegniu entschiet cun la construcziun dalla fossa communabla. Adina dapli fossas vegnan sligidas si d'onn tier onn. Nos santeris semeglian pli e pli fetg plazzas da split e ghlera. Cun Natan Solè e Gabriel Sgier, representants dalla vischnaunca, essan nus adina en stretg contact quei che pertucca nos santeris.

Patratgs finals

Era uonn havein nus stuiu prender encunter entginas brevs d'extrada ord la baselgia. Nus stuein adina puspei sedumandar daco che quei succeda. Schegie ch'ei dat 1.4 milliardas christians sin nies mund san ins constattar che la baselgia catolica piarda mintga onn commembers. Dapi 20 onns san ins era encorscher che las baselgias en nos vitgs vegnan tec a tec pli e pli vitas. Ins anfla raschuns per declarar quella digren e quei svilup, la gliעד vegn pli veglia e po buca pli ni miera, biars consumeschan religiuin e spiritualitad ella televisiun ni sur internet, la demografia gioga ina rolla, ils vitgs alla periferia han da cumbatter cun depopulaziun. Biars crein nuot, auters ein dai giu dalla cardientscha, entgins han ina cardientscha ed ein religius, denton sedistanzieschan dalla baselgia.

Las estructuras da familia ein semidadas, famiglias giuvnas han auters basegns, la dumengia ei planisada cun in program pulpius, ira a messa stat buc exnum sin quei plan. La beinstonza fa semidar il carstgaun, tut secapescha da sesez.

Per capir quei svilup ston ins era capir la historia dil vargau, aschia san ins che duront onns da fomaz, paupradad e pestilenza ei vegniu erregiu las pli biaras baselgia e capluttas en nossa val. Avon che la cardientscha ei arrivada en Lumnezia era nossa gliעד pagauna e carteva en dieus e dialas da tuttas uisas.

Denton nus astgein buca piarder la speronza. Igl encurir ed anflar mintgatun ruaus e paus en ina baselgia, urar e cantar da cuminonza quei vegn denton a restar, quei ei in basegns fundamental dil carstgun, da quei sun jeu perschuadius.

Forsa drova ei novas fuormas ed adattaziuns che risguardan ils basegns dalla proxima generaziun. Legreivel ei era che da 116 affons lumnezians van mo 4 affon buca a ductrina en scola.

Engraziament

Per concluder miu rapport vi jeu engraziar zun fetg a nies plevon sur Dirk per la pastoraziun da nossa pleiv e medemamein a sur Albert per siu sustegn.

A mes consuprastonts Rudolf Caduff, Armin Caviezel e Rico Derungs vulessel era engraziar da cor per lur grond engaschi per la pleiv. Nus havein negina hirarchia en suprastonza, mintgin astga surpender responsabladad e purtar en novas ideas. Grazia fetg era alla nova secretaria Yvonne per sia buna lavur. In grond Dieus paghi a tuttas calustras e calusters, a tuttas lecturas, funcziunaris e gidonters per la lavur prestada en favur dalla pleiv e buc il davos vulessel era admetter in fervent engraziament als ministrants, allas uniuns da dunnas e giuventetgna, als chors mischedai ed allas societads da musica ch'embelleschan las fiastas en nos vitgs.

Il rapport dil president vegn approbaus unanimamein.

5. Presentaziun ed approvaziun dil quen e dalla bilanza 2022

Il quen ed il preventiv han medemamein saviu vegnir cargai giu dalla pagina d'internet. Il cassier, Rudolf Caduff, metta avon cuort e bein, il quen e la bilanza 2022. Il quen muossa entradas totalas da **391'418.16** francs. Las expensas muntan a francs **383'589.13**. Resultat dil quen: **7'829.03** francs gudogn. La bilanza per ils 31.12.2022 muossa ella activa ina facultad da **2'877.812.78**, il capital agen munta a **583'752.48** francs. Las investiziuns fatgas muntan a francs **44'792.43**. Il quen ei la finala staus rodund 5'500.00 francs pli buns ch'il preventiv.

Ils revisurs Rita Marty e Luregn Giusep Blumenthal han examinau e revediu ils quens. Els san confirmar, che las cefras e las summas dil quen da menaschi, dallas fundaziuns sco era dalla bilanza corrispundan cun las cudischaziuns. Las cudischaziuns ein mussadas ora cun quittanzas. Ils revisurs proponan alla radunonza d'approbar il quen e la bilanza 2022 e dar descharscha als organs responsabels.

La radunonza ha approbau il quen e la bilanza 2021 unanimamein cun **30** gie, na **0**, abstenziun **0**.

6. Presentaziun ed approvaziun dil preventiv e dallas investiziuns 2023

La pleiv catolica-romana da Lumnezia preveda per igl onn 2023 investiziuns da **498'000** francs. Quella summa separata sin differents objects:

- Sanaziun casa pervenda, Uors
- Dislocar caplut, Lumbrein
- Renovaziun caplutta S. Roc, Lumbrein
- Sanaziun tetg dalla baselgia a Surin
- Sanaziun habitaziun La Muota, Lumbrein
- Baselgia ss. Trinidad, Peiden
- Tuchiez baselgia s. Luregn, Surcasti
- Renovaziun baselgia parochiala, Vrin

Per la pleiv restan aunc cuosts da **318'000** francs. La radunonza approbescha il preventiv ed il quen d'investiziun unanimamein.

7. Fixar il pei da taglia per 2024

La suprastonza propona alla radunonza da fixar il pei da taglia 2024 sin 15%. Quei ei tuttina sco tochen dacheu. La radunonza va d'accord cun quella proposta unanimamein.

8. Habitaziun La Muota a Lumbrein

a) orientaziun project da sanaziun

Il 27 da settember 2012 ei vegniu fatg si alla pleiv sogn Martin Lumbrein ina habitaziun da 2 stanzas cun in tschaler ed ina garascha e protocollau quei sil cudisch funsil.

Tier ils benefactors settracta ei da Jelle Dirk Nauta 1927, Attje Nauta 1945 da Oenkerk, provinzia Friesland/Nederland. Ils consorts han giu cumprau la habitaziun igl onn 1979 digl impressari Wagner da Turitg. La pleiv ha adina giu schau vi la habitaziun per in tscheins meinsil. Tochen oz ei mai vegniu investau en quella habitaziun. Ils plantschius, la cuschina, il bogn e la combra ei tut vegniu els onns (40 onns vegl).

Las suandontas lavurs ein prevedidas :

- Novs plantschius en vinil
- Nova cuschina cun apparatusas (fuorn, maschina da lavar giu, frestgera)
- Niev bogn cumplet
- Niev boiler
- Novas finiastras tenor reglament dil consorzi da condomini
- Colurar daniev preits
- Installaziuns d'electro, nova scaffa e novas cazzolas

Il cuosts totals muntan a frs 65'000.00

Las lavurs vegnan executadas naven digl avrel 2024. Suenten ch'il president ha presentau il project dat ei neginas damondas, aschia ch'el damonda per il credit da francs 65'000.-

b) damonda per in credit

La radunonza conceda unanimamein il credit da francs 65'000.-, **30 gie / 0 na / 0 abstenziuns**.

9. Elecziuns per il temps d'uffeci 2024-2026

Tenor la costituziun ei la suprastonza ed ils revisurs da quen d'elegier mintga treis onns. Il president ha retschert neginas abdicaziuns, aschia che tuts stattan vinavon a disposiziun.

Vacant ei in(a) commember(a) en suprastonza

a) president: *Alexander Casanova*

Il president vegn **relegius unanimamein**. Ei dat in applaus.

b) 4 commember/as da suprastonza *Armin Caviezel, Ruedi Caduff, Rico Derungs, vacant*

Il consuprastonts vegnan medemamein **reelegi unanimamein** cun in applaus. Ei dat neginas propostas per il post vacant, aschia che la suprastonza stat vinavon mo en 4 commembers.

c) 2 revisurs/as da quen *Rita Marty e Luregn Giusep Blumenthal*

Il dus revisurs da quen vegnan **reelegi unanimein** cun applaus. Il president engrazia als reelegi e giavischa vinavon buna colloboraziun.

10. Revisiun parciala dil reglament da salarisaziun

Ina revisiun dil reglament da salarisaziun sto vegnir presentada d'il revisur da quen. Luregn Giusep Blumenthal presenta alla radunonza las midadas suandontamein:

Art. 5

1. Lavur cumina vegn ordinada dalla suprastonza ed indemnizada cun 25.00 frs. per ura.
Niev:
Lavur cumina vegn ordinada dalla suprastonza ed indemnizada cun 30.00 frs. per ura.
2. Il plevon obtegn negina indemnizaziun supplementara sco commember dalla suprastonza.
 L'indemnizaziun per sia lavur ei cuntenida ella salarisaziun tenor il contract da lavur.

Art. 6

Sesidas ed outra lavur extraordinaria che vegn prestada dalla suprastonza e da cumissiuns per la pleiv vegn indemnizada cun 30.00 frs. per ura tenor il temps impundiu. Il viadi al plaz da lavur, resp. al liug da sesida vegn quintaus sco temps da lavur, sche quel sesanfla ordeifer igl intschess dalla vischnaunca Lumnezia.

Niev:

Sesidas ed outra lavur extraordinaria che vegn prestada dalla suprastonza e da cumissiuns per la pleiv vegn indemnizada cun 40.00 frs. per ura tenor il temps impundiu. Il viadi al plaz da lavur, resp. al liug da sesida vegn quintaus sco temps da lavur, sche quel sesanfla ordeifer igl intschess dalla vischnaunca Lumnezia.

La radunonza approbescha unanimamein las midadas presentadas da Luregn Blumenthal.

11. Diversas comunicaziuns

- Il president engrazia a Carla Caviezel da Vrin sco lectura da Vrin per varga 20 onns e surdat ad ella in canaster.

- Vinavon sa il president presentar il rendaquen dalla renovaziun dalla caplutta sogn Roc a Lumbrein

Cuosts lavurs da manteniment tenor quen final digl architect	154'374.00
Donaziun baselgia catolica dil cantun Grischun	- 46'312.00
Summa da sustegn tgira da monuments	- 21'470.00
Donaziuns da privats	- 10'735.00
Cuosts restonts per la pleiv	75'857.00

- Orientaziun parcella da baghegiar a Surcasti

Ina persuna era s'ininteressada igl atun per ina parcella da bagheigar dalla Pleiv a Surcasti. Il schaner 2023 ei la damonda a scret per la parcella 1079 a Surcasti arrivada. La suprastonza ha beneventau quei interess ed ha priu a mauns ils pass necessaris per saver surdar la parcella en dretg da baghegiar, tonpli che la parcella ei colligiada cun via, canalizaziun e lingias e la pleiv ha giu pagau plirs mellis francs cuosts da perimeter. La lubientscha da Cuera era avon maun e la pleiv aveva dau sura al cudisch funsil da preparar il sboz da contract. Silsuenter ha igl interessent intervegniu che la vischnaunca vegn buca a lubir da baghegiar sin quei plaz ina casa. La suprastonza dalla pleiv ei stada empau consternida da quei fatg aschia ch'il president ha ils 16 da fevrer giu contact cun il president da vischnaunca. Daniel Solèr ha confirmau che la vischnaunca ha gia strihau quei plaz provisoricamein ed ei vegn pil mument buca dau lubientschas per

quella parcella, damai ch`ei setracta d`ina parcella ch`ei previda da prender ord la zona. La vischnaunca ha denton fatg amogna agl interessent sia parcella confinonta. Sin fundament da tgei lescha legala che la vischnaunca ha buc lubiu da baghegiar sin nossa parcella ina casa ei mai vegniu communicau alla pleiv sco possessura da quei plaz, aschia che nus havein scret ina brev alla vischnaunca e pretendiu in extract a scret da quella decisiun. Nus spitgein aunc adina sin ina risposta a scret. Igl onn 2016 haveva la vischnaunca giu aviert il quartier e colligiau quella parcella, la pleiv haveva pagau perimeter. Differents presents prendan plaid tier la situaziun dalla vischnaunca, la suprastanza confirmescha da star vidlunder en caussa.

- Vinavon orientescha il president sur da diversas lavurs da manteniment, sco p.ex. il tetg baselgia S. Clau a Surin e las mesiraziuns a Peiden.

Las perdanonzas e festivitads digl onn current ein publicadas silla pagina dalla pleiv.

12.Varia

Toni Arpagaus damonda Sur Dirk pertuccont la lectura da Cumbel. Toni ei buca cuntents ch`ei ha buca da mintga messa ina lectura. Cun quei ch`igl ei mo ina lectura a Cumbel ston ins haver capientscha che quella ei buca dentuorn mintga dumengia.

Alla fin dalla radunonza vegn il protocol approbaus unanimamein, ei dat neginas remarclas ni damondas.

Il president engrazia a tuts per la preschientscha. La pleiv offerescha in pign refrestg ch`ei vegnius organisaus da Flora e Linus Tomaschett – engraziel fetg. Silsunter giavischa il president a tuts in bien retuorn a casa.

Fin dalla radunonza: 22.00

Surcasti, ils 19 da fevrer 2024

Il president

Igl actuar

Alexander Casanova

Rico Derungs